HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' מערב אדם שני עירובין. אם היה צריך יום הנאתן ליל לכאן ויום שני ליל לכאן יכול לערב למזרח ולמערב ערב יו"ט הלאחון: **ואומר עירובי.** של מזרח יקנה לי היום לעורך מחר ועירובי של מערב יקנה לי בשביל השמשות ללמחר לעורך יום שני דקסבר רבי מלעזר שבת ויו"ט ללו כחד יומא מריכא ניהו מלא שתי קדושות ולכל חד יומא לית ליה חדא שביתה ולכל חדא מיקניא ליה שביתה לאיזה לד שירלה ודיה"ם דקמא לדידיה הוא דקני ולא ליום ב': **עירובי בראשון ובשני בשני עירי בו.** כלומר ואם לא היה רוצה לילך אלא בחחד מן הלדדין ביום הראשון ובשני אין צריך לזה ואינו רוצה להפסיד ו) לא לכאן ולא לכאן ואינו יודע אי ילך לזה אי ילך לזה אלא הולרך לילך לשניהם כדי שלא יפסיד לא אחד מהם: **מערב לרוח אחת.** לצורך שני ימים: **או אינו מערב לב' עיקר.** לפילו לכל אחד להיות) בחחד מן הימים בכדי עירו: **או מערב לג' ימים.** ובגמרא פריך היינו לרוח אחת: **מוניבו.** הסליח: **ברחמן.** ערב יו"ט שלפני השבת: **ומחזיק עליו.** עד שיקנה העירוב: **וגוטלו ובא לו.** שמא ימצא בו עירוב אין לו עירוב בשני כדקתני בכל עירובו ברחמן וכו' ומוזר ומוליבו בשני כו': **משפכר בשליבו.** כלומר קנה לו הליכה ליום אחר: **ומשפכר בעירובו.** שאוכלו. וביו"ט אחר שבת אין לו אפשר בהכי מוליבו ברחמן ומחזר ואולך אם בשני לרחות אם קיים עירובו ומחזיק עליו ואם לא יאכלנו אחרי כן: **מודים חכם לי שהן ג' קדושות.** דקאמריתו אין עירוב בשני דאי אחת ה"ל כאד יומא מריכא ויקנה בין השמשות של לחמן לשניהן וכיון דשתי קדושות הן יכול לערב נמי לג' רוחות: **גמ' לרוח אחת.** דקתני מתני': **מאי ניהו.** פשיטא לשני ימים קאמר בניחותא: **אי אחת מודה.** ביום אחד דמערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר לב' ימים נמי או מערב כאו ליום אחד או אינו מערב כל עיקר: **אבל אמת** כאו אבל שרה ואתרגם קושטא (בראשית יח): **שאם עירב בראשון.** שלא היה לו פת לשבר ע"י שליח ולערב והלך הוא בעלמו ויצא לסוף מלפים אחה עד שקדש עליו היום וקנה שביתה ואזר ולן בשניו: **מערב בראשון בשני.** צריך לערב בראשון אף בשני ואינו יכול לאחת בשני חוך לחחום ע"י קנייה הראשונה: **או אם נאבל עירובו.** המערב בפת ונאבל עירובו ביום ראשון לאחר שקנה העירוב אי אחם מודים לי שאינו יוצא עליו בשני ע"י אותה קנייה: **הא לאוי.** ר' אליעזר קאמר להו ולקאמר ולאי אף לבריכם ב' קדושות הן. ולא גרסינן לאוי אפנויי מופני דאינו דורש לא פסוק ולא ג"ם דבכולי הש"ם הן ברגוש של לאוי: **ורבנן מפקפק להו.** בשבת ויו"ט אי קדושה אחת ניהו אי שתי קדושות: **ועבדי הכא לאומרא.** לאין יכול לערב בשני רוחות ללמא אחת קדושה היא: **והכא לאומרא.** לאי נאבל ברחמן לאין עירוב בשני ללמא ב' קדושות הן: **אי אחה מודה שאין מערבין בשחילה מיו"ט לשבת.** אם לא עירב בין השמשות של ערב יו"ט והולרך לילך בשבת אי אחה מודה שאינו יכול לערב מיו"ט לשבת אלמא קדושה אחת היא והרי הוא כאלו לא עירב כיום אחד שאינו יכול לערב בשני אם היום אם לא עירב בין השמשות: **משום הכנה.** שמכין מיו"ט לשבת ולא משום טעמא אחד יומא הוא: **אין יולא עליו בשני.** והרי הוא כשני עירו דודאי שתי קדושות הן ואין עליו משום שפק:

הרי

אי אחה מודה שמא יבקע הנוד. תימה להנהו דמפרשי טעמייהו משום דאין בריכה או משום רשות היחיד כו' כיון דקחני סיפא אי אחה מודה שמא יבקע הנוד מנא להו דלא הוה טעמא מש"ה ו"ל דידע הש"ס שאין זה עיקר טעם ואע"פ שהן עלמן לא היו מוכנים זה הטעם עיקר מ"מ היו שולאין אותו לדעת מה שיש וכענין זה יש בזבחים (דף עז:) גבי מיבריס תמיימים שנתערבו בחיבריס בעלי מומין דרבי אליעזר אומר יקרב ורואה אני את נשר של בעל מום כאילו הן עליס ואין זה עיקר טעמו דבנרבע ורובע מודה רבי אליעזר ובעא בעל מום משום דכתיב מום בם לא ילאו הא על ידי תערובות יצאו ור' אליעזר דקאמר רואה אני כאילו הן עליס היה שואל לחכמים למה לא יכשילו מאותו טעם אע"פ שהוא בעלמו לא היה מוכן לאותו טעם והכנה רבות בש"ס ו): **אמרן לו אבל.** לא לגמרי מודו לו לר' אליעזר דלר' אליעזר הוי כבני עירו ולרבנן כיון דמספקא להו הוי כאחד מהם:

ורבי אליעזר התם משום הכנה. וא"ת ולמה לי טעמא משום הכנה תיפוק לי' דאסור למיקני שביתה בשבת פי' ביו"ט כיון דביו"ט אסור לגמרי חוץ לתחום כדאמר פרק ב' דביצה (דף י.) למיקני מיניה עירובי תחומין מיו"ט לאכילו ואע"ג דהתם לא שייך ביה הכנה דהא נולדה בזה מותרת בזה ואור"י דאפילו לטעמא דהכנה משום דאמר התם למיקני שביתה בשבת א"א משום דרבנן הקשו לר' אליעזר גם מעירובי תבילין ולכך לריך לתרץ משום הכנה תדע דהכנה נמי שייך בעירובי תבילין דהא רב פוסק בשמעתין כר' אליעזר דשתי קדושות הן וכ"ג גופיה פסיק בריש פרק ב' דביצה (דף טז:) דהלכה כת"ק דאמר יו"ט שחל להיות בשבת ע"א אין מערבין לא בעירובי תחומין ולא בעירובי תבילין וכיון דשתי קדושות הן אמאי אין מערבין ע"כ משום הכנה ומיהו התם דקאמר רבי מערבין עירובי תבילין אבל לא בעירובי תחומין מ"ט דמדשרי עירובי תבילין משמע דליה היה הכנה ומ"כ למה אין מערבין עירובי תחומין ולמאן דאמר למקני שביתה בשבת ניחא אבל למאן דשרי קשה ושמא י"ל דבהכי פליגי רבי ורבנן דרבי סבר לא שייך מיסור הכנה בעירובי תבילין כיון דביום טוב שרי להוליא מחלר לחלר: **משום** הבנה. מיסור הכנה דאורייתא היא כדילפינן לקמן בשמעתין ומה שאופין מיו"ט לשבת משום עירובי תבשילין מפרש רבה בפרק לולו עובדין (פסחים דף מו:) משום הוחיל ומקלעי ליה אורחין ומ"ת והיכי בעי בחלו עובדין (שם) למימר דר' אליעזר ליה היה הוחיל מ"כ לדידיה אית אופין מיו"ט לשבת הא ליה ליה מיסור הכנה הכא בשמעתין וי"ל דהכיה דחלו עובדין שבר דאסור למיקני שביתה בשבת ואם לא בריכין למעמא דהכנה כדפי' ועירובי תבילין נמי שבר ההיא דחלו עובדין דמערבין לר' אליעזר מיו"ט לשבת כיון דליה ליה הכנה ומ"ת הא אמרי מוכח בפ"ק דביצה (דף ד.) דאית ליה לר' אליעזר הכנה גבי ביצה שנולדה בשבת דקאמר רבי אליעזר עדיין היא מחלוקת ב"ש ומומרים תיאכל ביו"ט וב"ה מומרים לא תיאכל וי"ל דרבי אליעזר שבר כב"ש ו) דשמותי הוא ועוד דתניא בפ"ק דביצה (שם) דר' אליעזר אומר תיאכל היא ואמה ורילב"ל אומר ללא שייך הכנה בתיבה ובישול דאין זה ללא תיקון בעלמא שמתקן המאכל ולא שייך הכנה ללא לענין ביצה ועירוב שהוא דבר אחד:

אי אתה מודה שמא יבקע הנוד ונמצא שותה טבלים למפרע אמר להן לכשיבקע: **מתני'** א רבי אליעזר אומר יו"ט הסמוך לשבת בין מלפניה ובין מלאחריה מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי ב) בראשון למזרח ובשני למערב בראשון ובשני למערב ובשני עירי עירובי בשני עירובי בראשון ובשני בבני עירי וחכ"א או מערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר או מערב לשני ימים או אינו מערב כל עיקר ג) כיצד יעשה מוליכו בראשון ומחשיך עליו ונוטלו ובא לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ונמצא משתכר בהליכתו ומשתכר בעירובו נאבל בראשון עירובו לראשון ואין עירובו לשני אמר ג (להן) ר' אליעזר מודים אתם לי שהן שתי קדושות: **גמ'** לרוח אחת מאי ניהו לשני ימים לשני ימים מאי ניהו לרוח אחת היינו קמייתא הכי קאמרי ליה רבנן לר' אליעזר אי אתה מודה ד שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום אמר להן אבל בשם שאין מערבין ליום אחד חציו לדרום וחציו לצפון כך אין מערבין לשני ימים יום אחד למזרח ויום אחד למערב ור"א התם קדושה אחת הכא ב' קדושות אמר להן ר"א אי אתם מודים שאם עירב ברגליו ביום ראשון מערב ברגליו ביום שני נאבל עירובו ביום ראשון אין יוצא עליו ביום שני אמרו לו אבל הא לאוי ב' קדושות הן ורבנן ספוקי מספקא להו והכא לחומרא אמרו לו לרבי אליעזר אי אתה מודה שאין מערבין בתחילה מיו"ט לשבת אמר להן אבל הא לאוי קדושה אחת היא ורבי אליעזר התם משום הכנה ת"ר ג עירב ברגליו ביום ראשון אין ברגליו ביום שני נאבל עירובו ביום ראשון אין יוצא עליו ביום שני דברי רבי ר' יהודה אומר הרי

מוסף רש"י

מוליכו בראשון. בערב יו"ט לסוף תלפיס, ועל ידי שלותו קאמר, דאי מיהו גופיה בלא פת נמי קני ליה שביתה, כיון דהתם יתיב וקדים עליה יומא (לעיל לג:). **בשני מחשיך עליו ואוכלו.** מחר ומוליכו בשני שהוא ערב שבת ומחשיך עליו ואוכלו שם אם ירלה, להכיאו לי שפשר בשבת הוא ואם יו"ט אחר השבת הוא עד כרמו יגיעמו שם ע"ש ונמצר יצר וירלה שם עדיין יהא שם ומחשיך עליו יהא לו עירוב בשני ואם אבל יצא בזעתו (שם). **אבל.** בשמת (בבורות כו.).

רבינו חננאל

אינך מודה כר'. ופשוטה היא. מתני' ר' אליעזר אומר יום טוב הסמוך לשבת בין מלפניה בין מאחריה מערב שני עירובין ואומר כך. תניא אמרו לו לר' אליעזר אין אתה מודה שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום. א' להם אבל. אמרו כשם שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון וחציו לדרום כך אין מערבין לשני ימים יום אחד לדרום. אמר להם יום אחד חדא קדושת היא (ואיפשר) [ואי אפשר] לחלקו, הכא בשני ימים שתי קדושות הן. אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין לכתחילה מיום טוב לשבת. אמר להן אבל. והא לאו קדושה אחת הן. א' להם התם משום הכנה שאין יום טוב מכין לשבת. אמר להם ר' אליעזר אי אתם מודים שאם עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל כו'. ומפורש בפ' מי שהוציאוהו גוים, דתנן מי שבא בדרך והיה מכיר אילן או גדר כו', ואמרינן בגמרא זהו שאמרו העני מערב ברגליו ולא יצא עשיר חוץ לעיר ויאמר שביתתי במקומי לפי שלא התירו לערב ברגליו [אלא] למי שבא בדרך וחשכה לו דברי ר"מ, ר' יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר כר'. ת"ר עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני. נאכל עירובו (ה)[ב]ראשון [אין] יוצא עליו בשיני דברי ר'. ר' יהוד' אר'

פח א מיי' פ"ח מהל' עירובין הלכה ה סמג עשין ק טוש"ע ס"ח סי' תיט סעיף ג:
פט ב ג מיי' שם הלכה ח ט טוש"ע שם סעיף כ:
ד [מיי' פ"ח מהל' עירובין הל' ו טוש"ע ס"ח סי' תיכ]: